

§ 207

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston esitys kaupunginhallitukselle Uussillanpuiston niittyjen luonnonsuojelua- luen perustamisesta sekä hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksy- misestä

HEL 2022-011904 T 11 01 04

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli ympäristötarkastaja Jere Salminen. Asian-
tuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Pöydällepanoehdotus:

Tarik Ahsanullah: Pyydän asian pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kannattaja: Coel Thomas

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti yksimie-
lisesti panna asian pöydälle Tarik Ahsanullahin ehdotuksesta.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Laura Walin

Lisätiedot

Jere Salminen, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 21549
jere.salminen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Uussillanpuiston niittyjen luonnonsuojelualueen rajausta
- 2 Uussillanpuiston niittyjen luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuun-
nitelma
- 3 Lainhuutotodistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto esittää
kaupunginhallitukselle ja edelleen Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja

ympäristökeskukselle Uussillanpuiston niittyjen luonnonsuojelualueen perustamista sekä alueen hoito- ja käyttösuunnitelman vahvistamista vuosille 2023–2032.

Esittelijän perustelut

Hakemus Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Uussillanpuiston niittyjen luonnonsuojelualueen perustamiseksi

Suojelun perusteet ja tarkoitus

Helsingin kaupungin luonnonsuojeluohjelmassa 2015–2024 (https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/asuminen-jaymparisto/luonto/Luonnonsuojeluohjelma_uusin_2021.pdf) on esitetty luonnonsuojelualueen perustamista Uussillanpuistoon. Luonnonsuojeluohjelmassa suojelun tarkoituksiksi on määritelty arvokkaan perinneympäristön säilyttäminen.

Suojeltavaksi esitettävällä alueella täyttyvät luonnonsuojelulain 10 §:ssä mainittu luonnonsuojelualueen perustamisen yleinen edellytys: ”uhanalainen, harvinainen tai harvinaistuva eliölaji, eliöyhteisö tai ekosysteemi, jonka suojelutason säilyttämistä luonnonsuojelualueen perustaminen parantaa”. Suojelu turvaa uhanalaisia perinnebiotooppien luontotyyppisiä sekä uhanalaisten ja muiden harvinaisten kasvi- ja hyönteislajien elinympäristöjä.

Alueen sijainti ja rajaus

Uussillanpuiston niityt sijaitsevat Vartiokylän kaupunginosan pohjoisrajalla, 1990-luvulle saakka maatalouskäytössä olleessa laaksossa. Niityaluetta rajaa idässä Itäväylä, lännessä Rekitie, pohjoisessa metsäalue ja etelässä omakotialue. Suojeltavaksi esitettävä alue on pieneltä osin myös Mellunkylän kaupunginosan puolella. Suunnitellun luonnonsuojelualueen raja kulkee pohjoisessa pääosin metsäalueen reunan tuntumassa, lyhyen matkaa omakotitalojen tonttien reunaan pitkin, idässä kaupungin omistaman kiinteistön ja valtion omistaman Itäväylän kiinteistön rajaa pitkin. Osa niityistä jää alueen etelä- ja länsipuolelle. Alueen jakaa kahteen osaan itä-länsisuunnassa ja kaakko-luodesuunnassa Uussillanpuistoa halkova Varjakantaival-niminen ulkoi-lutie. Tuleva luonnonsuojelualue kattaa 2,7 hehtaarin laajuisen osuuden Uussillanpuistosta. Alueen rajaus on esitetty liitteenä 1.

Suojeltavan alueen rajausperusteina on käytetty arvokkaan kasvillisuuden ja uhanalaisten luontotyyppien sijaintia, kaupungin omistaman maan rajaa sekä kaavoihin merkittyjä aluevarauksia. Osaksi luonnonsuojelualueetta ehdotetaan luonnonsuojeluohjelman mukaisesti myös

vaihtelevan levyistä vyöhykettä niittyjen pohjoispuolisesta metsäalueesta. Luonnonsuojeluohjelmassa esitettyä rajausta on laajennettu Varjakantaipaleen eteläpuolelle noin hehtaarin verran. Tällä osa-alueella on säilynyt hoidon ansiosta muuta aluetta rehevämpää, mutta paikoin kasvillisuudeltaan monipuolista niittyä. Varjakantaival jätetään ehdotetun suojelualueen ulkopuolelle.

Yleiskaavan mukainen Itäväylän bulevardisointi ja siihen kuuluva Östersundomin pikaraitioyhteyden rakentaminen on huomioitu alueen rajaamisessa. Liikennemuutosten seurauksena Itäväylä levenee huomattavasti nykyisestä. Suunnitellun luonnonsuojelualueen raja kulkee Itäväylän läheisyydessä Helsingin kaupungin ja valtion omistamien tonttien rajaa pitkin noin 15 metrin päässä nykyisestä katualueesta. Kaupunkibulevardille jää näin ollen riittävästi tilaa. Sen toteuttamisen yhteydessä on kuitenkin varauduttava siihen, että luonnonsuojelualueen kohdalla ei ole tilaa katualueen ulkopuoliselle työmaalle, jolla voitaisiin esimerkiksi ajaa työkoneilla tai jolla voitaisiin säilyttää väliaikaisesti rakennusmateriaaleja. Jos luonnonsuojelualueen raja olisi suunniteltu vielä kauemmaksi nykyisestä Itäväylän rajasta, kasvillisuudeltaan suojelualueen arvokkain osuus, Itäväylän varren niitty, olisi jäänyt kokonaan sen ulkopuolelle. Suojeluesityksen mukaisessa rajauksessa siitä jää ulkopuolelle noin puolet. Rajauksessa on huomioitu myös voimassa olevaan asemakaavaan merkityn, Itäväylän alittavan kevyen liikenteen yhteyden rakentaminen.

Valmistelu

Hoito- ja käyttösuunnitelmaa varten koottiin alueesta olemassa ollutta kasvillisuustietoa ja täydennettiin sitä suunnittelutyön aikana maastokartoituksella. Lisäksi Helsingin kaupungin ympäristönsuojelu ja ohjausyksikkö teetti Uussillanpuistossa useita hyönteisselvityksiä vuonna 2020. Yksikkö tilasi vuonna 2022 Luontoselvitys Metsäseltä ja Ympäristötutkimus Rauno Yrjölä Oy:ltä hoito- ja käyttösuunnitelman, joka on esityksen liitteenä 2.

Hoito- ja käyttösuunnitelmaa varten kutsuttiin koolle talvella 2022 ohjausryhmä, johon kuului edustajia kaupunkiympäristön toimialalta ympäristöpalveluista, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupalveluista, asemakaavoituksesta, liikenne- ja katusuunnittelupalveluista sekä yleiset alueet -palveluista, lisäksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ulkoilu- ja Staran ympäristöhoidosta. Ryhmä kokoontui kaksi kertaa. Lisäksi Vartiokylän kaupunginosan asemakaavoittajan ja kaupungin liikenneinsinöörin kanssa käytiin erillisiä keskusteluja Uussillanpuistossa voimassa olevan asemakaavan ja lähiympäristön liikennesuunnitelmien vaikutuksesta luonnonsuojelualueen suunnitteluun.

Hoito- ja käyttösuunnitelmasta järjestettiin 22.9.2022 verkossa kaikille avoin yleisötilaisuus, jossa oli mahdollisuus kommentoida suunnitelmaa ja esittää kysymyksiä alueesta. Suunnitelma oli ennen tilaisuutta nähtävillä kaupungin verkkosivuilla.

Luonnonsuojelualan perustamisesityksestä sekä hoito- ja käyttösuunnitelmasta pyydettiin kannanotto Helsingin luonnonsuojeluyhdistykseltä (Helsy), Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringalta, Puotila-seura ry:ltä sekä Vetoa ja Voimaa Mellunkylään -verkostolta. Ainoastaan Helsy ry jätti kannanoton. Kannanoton sisältö ja vastine on esitetty jäljempänä perustamisesityksessä.

Kiinteistötiedot ja omistus

Tuleva luonnonsuojelualue sijaitsee Helsingin kaupungin omistamalla kiinteistöllä 91-419-1-456 "Kila". Lainhuutotodistus on esityksen liitteenä 3.

Kaavoitus ja muut aluesuunnitelmat

Suunnitellulla luonnonsuojelualueella on voimassa asemakaava 9580 ja pieneltä osin myös asemakaava 7990. Kaavassa 9580 tuleva luonnonsuojelualue sijaitsee kokonaan kaavan VL- eli virkistysalueella. Kaavassa 7990 suojelualueen kohdalla on merkintä P eli puistoalue.

Alueelle on merkitty Helsingin yleiskaavassa 2016 luonnonsuojeluohjelman aluerajausta pitkin kulkeva viheryhteys. Viheryhteys halkoo laajaa, Mellunkylän puolelle jatkuvaa asuntovaltaista aluetta (A3). Yleiskaavan oikeusvaikutteisessa kaupunkiluontokartassa Varjakantaipaleen pohjoispuolinen, luonnonsuojeluohjelman mukainen alustava suojelurajaus on merkitty suojeltavaksi tarkoitetuksi alueeksi. Luonnonsuojelualueen perustamisen kannalta huomioitava on myös yleiskaavan teemakartta "Tie-, katu- ja baanaverkkokartta 2050", jossa Itäväylää pitkin on osoitettu kulkeväksi Östersundomiin johtava joukkoliikenteen nopea runkoyhteys sekä "Baanaverkko" eli pyöräliikenteen nopea runkoverkko. Varjakantaipaleen eteläpuolinen osuus suunnitellusta luonnonsuojelualueesta osuu suurimmaksi osaksi samalle yleiskaavan asuntovaltaiselle alueelle (A3) kuin suojeluohjelmaan kuuluva osuus. Länsi- ja etelälaidalla on lisäksi alemman korttelitehokkuuden asuntovaltaista aluetta (A4). Asuntoalueita kehitetään kaavamerkintöjen mukaan asumisen ohella puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä lähipalvelujen käyttöön.

Uussillanpuistossa on voimassa Mellunkylän ja Vartiokylän pohjoisosan aluesuunnitelma vuosille 2018–2027. Suunnitelman Uussillanpuistoa koskevia tavoitteita ovat:

- puustoisien verkoston monimuotoisuuden tukeminen ja epäjatkuvuuskohtien parantaminen;
- niittyverkoston kehittäminen hoitotoimien avulla niityillä, nurmikoilla, johtokäytävissä ja pientareilla;
- avoimuuden ja monimuotoisuuden edistäminen,
- ja vieraslajien torjuminen.

Luonnon monimuotoisuus

Luontotyypit ja kasvillisuus

Alueella esiintyy useita valtakunnallisesti äärimmäisen uhanalaisia (CR) perinnebiotooppien luontotyyppisiä: ketoja sekä tuoreita ja kosteita niittyjä. Niittykasvillisuus vaihtuu Uussillanpuistossa kosteuden ja rehevyyden perusteella kuivista ja niukkaravinteisista pohjoisreunan keidoista laakson pohjan reheviin suurruoho- ja heinäniittyihin. Kasvistollisesti monimuotoisimpia ovat pienruohokedot ja tuoreet pienruohoniityt. Ne ovat Helsingissä hyvin harvinaisia, ja niitä uhkaavat rehevöityminen ja umpeenkasvu. Alueeseen kuuluu avoimien niittyjen lisäksi harva- puustoinen, puistomainen osuus sekä niityille avautuvaa, paahteista kangasmetsän reunaa ja hieman myös lehtoa. Alueen eteläosassa on avoimen niityn keskellä puustoisia saarekkeita.

Tulevan luonnonsuojelun pohjois- ja koillisosat ulottuvat muinaisrantakivikkoon, joka on luokiteltu Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmässä luokan III arvokkaaksi geologiseksi kohteeksi.

Merkittävä lajisto

Merkittävimpiä tulevalla luonnonsuojelun alueella esiintyviä kasvilajeja ovat valtakunnallisesti vaarantunut (VU) keltamatara, silmälläpidettävä (NT) ketoneilikka, Helsingissä uhanalainen kevätanhikki ja Helsingissä harvinaiset keltalehdokki, ketotädyke ja kevättädyke. Itäväylän läheisyydessä oleva ketoneilikan esiintymä on todennäköisesti Helsingin runsain. Keltalehdokkia ei tunneta lainkaan muualta kaupungista, mutta se saattaa kasvaa alueella viljelyjäänteinä.

Uussillanpuiston niityt on pölyttäjähönteisille tärkeä ja myrkkypistiäislajistoltaan erityinen alue. Helsingin kaupungin teettämässä selvityksessä alueelta tavattuja, valtakunnallisen punaisen listan myrkkypistiäislajeja ovat vaarantunut pukinjuurimaamehiläinen, silmälläpidettävät kultapiiskumaamehiläinen ja niitykaskashukka sekä maastamme uusimmassa uhanalaisarvioinnissa hävinneeksi arvioitu (RE), myöhemmin muualtakin Helsingistä tavattu etelänkoloampiainen. Alueelta tavatuista perhosista erikseen mainittava on silmälläpidettävä mesimaayök-

könen. Luteista huomionarvoisia ovat erityisesti hartokesakkolude, ruosteaholude ja tädykelude.

Uussillanpuistossa seurataan kimalaisten lajiston ja runsauden muutoksia linjalaskennan avulla osana valtakunnallista kimalaisseurantaa. Linjalta on laskettu myös päiväperhosia.

Alueen käyttö

Maisemallisesti hyvin kauniina kohteena Uussillanpuisto soveltuu erinomaisesti luonnosta nauttimiseen ja rauhoittumiseen, joskin Itäväylän liikenteen vuoksi aluetta ei voi sanoa hiljaiseksi. Aluetta käytetään paljon tavanomaiseen kävelyyn ja lenkkeilyyn mukaan lukien koiran ulkoiluttaminen. Muita mahdollisia käyttömuotoja ovat luonnon tarkkailu ja opetuskäyttö. Kulku Uussillanpuiston halki tapahtuu pääasiassa luonnonsuojelualueen ulkopuolelle jäävää ulkoilutietä, Varjakantaivalta, pitkien, mutta suojeltavaksi ehdotettavaa aluetta halkovat useat kapeat polut. Pyöräily rajoittuu valtaosin Varjakantaipaleelle.

Suunnitellun luonnonsuojelualueen länsiosaa halkovat itä-länsisuunnassa Myllypuron lämpökeskukseen yhteydessä oleva kaasuputki ja HSY:n päävesijohto.

Uhkatekijät

Merkittävä uhkatekijä Uussillanpuiston luontoarvoille on tuleva Itäväylän leventäminen sekä kevyen liikenteen alikulun rakentaminen. Niihin on tosin varauduttu rajaamalla todennäköisimmin rakentamisen takia muuttuva osuus niityistä luonnonsuojelualueen ulkopuolelle, eikä ehdotetun rajauksen sisäpuolella voi toteuttaa rakentamiseen liittyviä toimintoja ilman ELY-keskukselta haettavaa poikkeuslupaa.

Uusien asuinalueiden rakentuminen lähistölle lisää virkistyskäyttöpainetta alueelle, mikä voi lisätä kasvillisuuden kulumista. Myös lisääntyvä koirien ulkoiluttaminen voi lannoittaa aluetta kasvillisuudelle haitallisesti.

Merkittävä uhka on myös haitallisten vieraskasvilajien leviäminen alueelle. Jättipalsamia, jonka torjuntaan vieraslajilaki (1709/2015) velvoittaa, kasvaa parissa kohtaa suunnitellun luonnonsuojelualueen rajalla. Lisäksi alueella esiintyy kansallisessa vieraslajistrategiassa mainittuja paimenmataraa ja piennarmataraa. Niiden torjunta on vaikeaa, mutta ne eivät kuulu kaikkein vahingollisimpiin lajeihin. Suojeltavaksi esitettävän alueen lähimaastossa tavataan monia kansallisessa vieraslajistrategiassa tunnistettuja haitallisia vieraslajeja: kanadanpiiskua, rikkapalsamia, terttuseljaa ja isotuomipihlajaa.

Niityt kasvavat umpeen ja kasvilajisto köyhtyy, jos alueella tehtyjä hoitotoimia ei jatketa. Jo nyt on nähtävissä, miten nopeasti lehtipuuvesat tai sananjalat leviävät niityille. Rehevöityminen ja umpeenkasvu heikentävät myös pölyttäjien ja muiden hyönteisten elinoloja, sillä monet lajit suosivat matalaa kasvillisuutta, ja erityisesti myrkkypistiäiset tarvitsevat paljaita hiekkalaikkuja pesimäympäristökseen.

Luonnonhoidon suunnitelma

Uussillanpuiston niittyjä on hoidettu määrätietoisesti jo yli viidentoista vuoden ajan niittämällä ja vesakkoa poistamalla. Lisäksi on kitketty metsänreunoista niitylle leviävää sananjalkaa. Alueen luonnonhoidon tärkeimmät tavoitteet ovat niittyjen ylläpito ja laadullinen parantaminen sekä hakamaisten metsien säilyttäminen puoliavoimina.

Toistaiseksi vain Varjakantaipaleen pohjoispuoliselta osuudelta on korjattu rehevöittävä niittojäte pois, minkä ansiosta tämä osa-alue on kehittynyt kasvillisuudeltaan monipuoliseksi. Eteläpuolisella osuudella on suoritettu pelkkä niitto. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetään niityn tilan parantamista ulkoilutien eteläpuolella poistamalla niittojäte myös sieltä. Osalle ulkoilutien eteläpuolista niittyä on ehdotettu hoitovaihtoehtoksi niitolle lampaiden laidunnusta. Paikoin kohteelle nousee vuosittain tiheä pajuvesakko, mikä voitaisiin estää lampaiden avulla. Lampaat torjuvat myös hyvin tehokkaasti jättipalsamia. Laitumen perustaminen vaatii tarkempaa suunnitelmaa aitaamisesta ja eläinten valvonnan järjestämisestä. Todennäköisesti pienelle laidunalueelle on mahdollista saada lähinnä kaupungin omia, Haltialan tilan lampaita, joita siirrettäisiin kesän aikana kaupungissa niityltä toiselle.

Metsänreunojen tiheiden sananjalkakasvustojen harventaminen edellyttää selvää lisäpanostusta hoitoon. Muuten puustoisilla osuuksilla ja kosteimmilla niityillä vesakon raivaus on arvioitu riittäväksi hoitoimenpiteeksi. Pieni osuus alueen koillisosan metsästä on tarkoitus raivata avoimemmaksi. Sillä voidaan hieman korvata Itäväylän bulevardin alle jäävää niittyä.

Alueen rajalla kasvavat jättipalsamikasvustot on hävitettävä pikaisesti. Myös muut lähiympäristön vieraslajiesiintymät on syytä hävittää.

Virkistyskäytön suunnitelma

Suunnitellulle luonnonsuojelualueelle spontaanisti syntyneet polut saavat olla edelleen käytössä, ja kulku pyritään ohjaamaan niille entistä voimakkaammin. Liikkumista polkujen ulkopuolella ei ole tarpeen rajoittaa kielloilla. Polut pidetään helppokulkuisina täyttämällä syntyvät kuopat soralla.

Vain luonnonsuojelualueen halki kulkeva Varjakantaival täyttää esteettömyysvaatimukset. Maaston korkeusvaihtelut ovat niin pieniä, että myös muita polkuja voidaan kehittää esteettömiksi. Mahdollisista esteettömiksi tehtävistä poluista tehdään erillinen suunnitelma. Osa poluista voi myös kiertää suojelualueen rajaa pitkin, jolloin ne voidaan toteuttaa ympäröivän yleisen alueen suunnittelun yhteydessä.

Varjakantaipaleen varressa on tällä hetkellä kolme penkkiä, joiden vieressä on roska-astiat. Ne voidaan säilyttää paikoillaan. Luonnonsuojelualueelle ei tarvita penkkejä ja levähdyspaikkoja, mutta esimerkiksi eväspöytä ja lisää penkkejä voidaan tuoda suojelualueen ulkopuolelle Uussillanpuiston länsiosaan. Puiston länsiosaan on suunniteltu erilaisia virkistystoimintoja kuten leikkikenttä ja pallokenttä.

Pääopasteet sijoitetaan Varjakantaipaleen molempiin päihin. Opasteissa kerrotaan alueen luonnosta, esitetään reitistö kartalla ja sen merkintätapa maastossa sekä toimintaohjeet visuaalisesti helposti hahmotettavalla tavalla. Esteettömyysvaatimukset huomioidaan myös opasteiden suunnittelussa.

Ehdotus rauhoitusmääräyksiksi

1. Yleiset rajoitukset

Alueella on kielletty:

- rakennuksien, rakennelmien ja teiden rakentaminen;
- maa-aineksen, kivien ja kaivoskivennäisten ottaminen ja maa- tai kallioperän vahingoittaminen tai muuttaminen;
- kasvien tai niiden osien ottaminen ja vahingoittaminen;
- luonnonvaraisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai häiritseminen ja niiden pesien hävittäminen;
- tulenteke, telttailu ja muu leirytyminen sekä muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan tai eliöeläinten säilymiseen.

2. Liikkumisrajoitukset

Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi on kielletty:

- moottoriajoneuvolla liikkuminen, lukuun ottamatta alueen hoidon kannalta välttämätöntä liikkumista;
- koirien, kissojen ja muiden lemmikkieläinten irti pitäminen.

3. Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määräysten estämättä alueella on sallittua:

24.11.2022

- perinnebiotooppien hoito
- vaarallisiksi arvioitujen puiden ja niiden oksien tapauskohtainen poistaminen siten, että puiden rungot jätetään lahopuuksi kasvupaikalleen tai sen läheisyyteen;
- ulkoilureittien ja polkujen ylläpitoon ja turvallisuuteen liittyvät toimet;
- haitallisten vieraslajien poistaminen maanomistajan luvalla;
- olemassa olevan kaasuputken huolto;
- olemassa olevan vesijohdon huolto;
- olemassa olevien ojien kunnostaminen;
- muu toiminta hoito- ja käyttösuunnitelmassa tarkemmin osoitetulla tavalla.

4. Rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen

ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualueita koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen luonnonsuojelun, käytön tai tutkimuksen tai muinaismuiston hoidon kannalta.

5. Hoito- ja käyttösuunnitelma

Luonnonsuojelualueelle on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma, jossa esitetään tarpeelliset toimenpiteet luonnonympäristön hoitamiseksi ja virkistyskäytön ohjaamiseksi. Uudenmaan ELY-keskus vahvistaa hoito- ja käyttösuunnitelman.

Kustannusarvio

Hoito- ja käyttösuunnitelman toteuttaminen edellyttää investointeja, joiden kokonaiskustannuksiksi on arvioitu noin 50 000 euroa. Käytön ohjaamiseen ja opastukseen tarvittavat investoinnit maksavat arviolta noin 20 000 euroa. Myös mahdolliseen laidunaitaukseen ja sen suunnitteluun on laskettu tarvittavan vähintään 20 000 euroa. Jatkuvan kunnossapidon ja hoidon, kuten kasvillisuuden niiton ja vieraslajien poiston kustannukset vaihtelevat vuosittain, ja keskimääräisiksi vuosittaisiksi kustannuksiksi on arvioitu 18 000 euroa.

Kannanotot

Helsy ry:

Yhdistys kannattaa luonnonsuojelualueen perustamista, mutta ilmaisee huolensa alueen rajauksen johdosta liittyen mahdolliseen rakentamiseen aivan luonnonsuojelualueen rajoille. Lähelle aluetta kohdistuvan rakentamisen todetaan johtavan helposti kasvillisuuden kulumiseen luonnonsuojelualueen puolella. Yhdistys ehdottaa luonnonsuojelualueen

24.11.2022

een rajaamista arvokkaimman osa-alueen kohdalla 30 metriä esitettyä laajemmalle, jotta alueella olisi kasvillisuuden säilymistä turvaava suojavyöhyke.

Helsy toteaa, että Itäväylän vieressä sijaitseva paahteinen niitty- ja ke-toalue on erityisen arvokas hyönteisten elinympäristö ja kasvillisuus-kohte. Yhdistys kiinnittää huomiota myös varsinaisen niittyalueen ulkopuoliseen, suoraan Itäväylän reunaan laskevaan luiskaan erityisesti myrkkypistiäisille tärkeänä kohteena ja kehottaa tutkimaan mahdollisuuksia ainakin sen osittaiseen säilyttämiseen sekä ehdottaa vastavien elinolosuhteiden luomista sen läheisyyteen luonnonsuojelualueen puolella.

Helsy muistuttaa myös Itäväylän toisella puolella sijaitsevan Linnanvuorenpuiston niittyalueen erityisestä arvosta ja ehdottaa sen suojelua.

Vastine:

Esittelijä toteaa, että rakentaminen aivan luonnonsuojelualueiden viereen on yleisellä tasolla uhkatekijä niiden luontoarvojen säilymiselle. Myös Uussillanpuiston niittyjen tulevalle luonnonsuojelualueella rakentaminen alueen viereen on mahdollinen ongelma. Luonnonsuojelualueen kohdalle on merkitty yleiskaavassa pelkkä viheryhteys, ei virkistys- ja viheraluetta, toisin kuin useimpien Helsingin luonnonsuojeluohjelman alueiden kohdalle. Alueella on siis haluttu turvata hyvin laajat asuntorakentamisen mahdollisuudet Uussillanpuiston luonnonsuojeluohjelman kohteesta huolimatta. Toisaalta Uussillanpuisto on merkitty yleiskaavan teemakarttaan "Virkistys- ja viherverkosto 2050" kaupunginosapuistoksi, joka tarkoittaa asuinalueita kokoavaa keskeistä ja helposti saavutettavaa puistoaluetta. Lisäksi Mellunkylän ja Vartiokylän pohjoisosan aluesuunnitelmassa vuosille 2018–2027 Uussillanpuiston kehittämisen tavoitteet ovat paljolti luonnonympäristön säilyttämistä tukevia (ks. edellä Kaavoitus ja muut aluesuunnitelmat).

Helsingin kaupunki voi esittää itse suojelua vain omistamalleen maalle. Näin ollen tätä esitystä laajemman alueen suojelulle ei ole mahdollisuuksia Itäväylän suunnassa. Itäväylän reunan paahteista luiskaa ei olisi todennäköisesti esitetty muutenkaan osaksi luonnonsuojelualueutta, koska yleensä katualueiden reunojen kunnossapitoa ei haluta suojelulla rajoittaa. Lisäksi luonnonsuojelualueen rajaamisessa on välttämätöntä jättää tarvittava tila asemakaavaan 9580 merkityn Itäväylän alikulkutunnelin toteuttamiselle.

Esittelijä arvioi, että Helsyn ehdottama 30 metrin levyinen suojeluesityksen laajennus saattaisi turvata luontoarvojen säilymistä tulevalle luonnonsuojelualueella, mutta laajentaminen voisi rajoittaa tulevaa

asemakaavoitusta kohtuuttomasti. Yleiskaavan merkintää asuntovaltainen alue (A3) on aiheellista pitää luonnonsuojelualueen perustamisesityksessä oleellisena alueen kokoa rajoittavana kaavaratkaisuna. Niittyalueen pohjoispuolisella metsäalueella voimassa olevan kaavan 7990 merkintä P eli puistoalue mahdollistaisi sinällään suunniteltua laajemman rajauksen, koska kaavamääräyksessä puistoalue on tarkoitus säilyttää luonnonympäristönä. Kaava on kuitenkin tehty jo 1970-luvulla, joten myös yleiskaavaa on pidettävä tällä osa-alueella maankäyttöratkaisuja ohjaavana suunnitelmana. Esittelijä katsoo, että luonnonsuojelualueen suunnittelu selvästi pidemmälle metsään edellyttäisi alueen tulevan asuinrakentamisen yksityiskohtien ennakoitua yhteistyössä asemakaavoittajan kanssa, minkä onnistuminen on väistämättä epävarmaa. Tonttien rajaaminen aivan suojeltavaksi esitettävän alueen viereen ei tunnu kovin todennäköiseltä, sillä jyrkkä rinne tekee rakentamisesta monessa kohtaa tavallista vaikeampaa. Näin ollen jonkinlainen suojavajöhyke saattaa muodostua itsestään esitettävän suojelurajauksen ulkopuolelle.

Liikennesuunnitelmien toteuttamisessa katoavan niityn kompensoiminen suojelemalla esimerkiksi Itäväylän toisella puolella olevaa niittyaluetta on varteenotettava mahdollisuus. Alueella on luonnonsuojelupurusteita muutenkin, mutta voimassa oleva asemakaava asettaa suojelulle rajoituksia. Kohdetta on syytä tarkastella uuden luonnonsuojeluohjelman laatimisen yhteydessä.

Esittelijä pitää hyvänä Helsyn ehdotusta luoda luonnonsuojelualueelle samanlaisia elinolosuhteita kuin esiintyy Itäväylän leventämisessä tuhoutuvassa paahteisessa rinteessä. On toivottavaa, että hiekkapohjaisista, matalaa ja harvaa kasvillisuutta olisi runsaasti tulevalla luonnonsuojelualueella, koska moni hyönteislaji, erityisesti maassa pesivät myrkyypistiäiset hyötyisivät siitä. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa ehdotetaan puiden taimien raivaamista ja sananjalan rajoittamista metsän reunavyöhykkeessä, mikä ylläpitää ja lisää paahteisia olosuhteita. Sama vaikutus on koillisosan metsikköön ehdotetulla puuston harventamisella. Samanlaista paahteista, hiekkaisista rinnettä, joka laskee Itäväylälle alueen itäreunalla, ei ole kuitenkaan mahdollista luoda alueelle kuin hyvin pienialaisesti. Alueen metsänreunat ovat kivikkoisia ja paikoin melko reheviä, mikä kaventaa hiekkapohjaisten paahdeympäristöjen esiintymisen mahdollisuuksia. Tulevalla luonnonsuojelualueen hoidolla on kuitenkin tarkoitus ylläpitää ennestään harvakasvuja ja paljaita hiekkalaikkuja.

Hoito- ja käyttösuunnitelmaan tehdyt muutokset

24.11.2022

Asia/11

Suojelualueen rajaukseen tai hoito- ja käyttösuunnitelmaan ei tehty kannanoton johdosta muutoksia.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Laura Walin

Lisätiedot

Jere Salminen, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 21549
jere.salminen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Uussillanpuiston niittyjen luonnonsuojelualueen rajaus
- 2 Uussillanpuiston niittyjen luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma
- 3 Lainhuutotodistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kannanottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano